

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Tietotilinpäätös 2019

Sisällys

1. Turvallisuusjohtajan katsaus	3
2. Viraston kokonaisturvallisuuden hallinta	4
2.1 Riskienhallinta	6
2.2 Tietoturva	6
Case: Kokonaisturvallisuus julkisten tietopalvelujen uudelleen julkaisussa	7
3. Tietosuoja	9
3.1 Tietosuojaosaamisen jalkauttaminen	9
3.2 Tietosuojaohjeet osoitusvelvollisuuden todentajana	10
3.3 Henkilötietojen tietoturvaloukkausten käsittely virastossa	11
3.4 Tietosuojariskien arviointi	13
4. Tiedonhallinta	14
4.1 Tiedonhallintalaki tuo muutoksia arkkitehtuurityöhön	14
4.2 Tietoarkkitehtuuri ja sen kehittäminen	14
4.3 Asian- ja dokumenttienhallinta	16
5. Kehittämisen toimintamalli	17
6. Tietovirrat ja tietopalvelun tunnusluvut	19

1. Turvallisuusjohtajan katsaus

Vuosi 2019 oli uuden Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin ensimmäinen toimintavuosi. Virastomme on kokenut vuoden aikana valtavan uudistuksen ja se on samalla ollut oppimistarina meille kaikille. Organisaatiouudistus on vaatinut prosessien yhteensovittamista ja myös uusien toimintamallien käyttöönottoa. Organisaatiomuutoksen myötä julkisia tietopalveluja on haluttu tarkastella laajemmin ja kehittää kokonaisuutena tietosuoja sekä tietoturva edellä. Matkan varrella ja tietämyksen tason noustessa, muuttui myös ajatusmaailmamme.

Kuten pääjohtajamme Kirsi Karlamaa jo keväällä 2019 totesi, tarvitsemme nyt rohkeutta ja kyvykkyyksiä ymmärtää teknologian huikeaa kehitystä niin, ettemme sorru vauhtisokeuteen, vaan osaamme tukea yritystoimintaa ja mahdollistaa kilpailu kääntäen niistä saatavat hyödyt yhteiskunnan ja kuluttajan eduksi. Tätä ajatusta käytämme nyt toimintamme kehittämisen punaisena lankana.

Yksityisydensuojan käsite muuttuu ja kehittyi koko ajan. Tietosuoja elää ajassa ja tuossa kehityksessä meidän on pysyttävä mukana. Miten sitten tasapainoilla julkisuuden ja tietojen suojaamisen välillä? Meillä lähtökohdaksi on nyt otettu yksityisyyden suojaaminen ja kunnioittaminen.

Matka ei ole ollut helppo, sillä henkilötietojen käsittely ja niiden julkaisu on ollut ja on haastavaa. Palvelujamme käytetään miljoonia kertoja vuodessa. Kaikessa on otettava huomioon se, millä tavalla ratkaisumme vaikuttavat luottamuksen syntyymiseen viranomaisen toimintaan – lakisäateisten tehtävien hoitamiseksi kerättyjen tietojen turvallisesta käsittelystä on huolehdittava.

Meidän tulee huolehtia myös asiakkaidemme näkökulmasta ja sen toteutumisesta palveluissamme. Olemme pohjimmiltaan palveleva ja vaikuttava asiantuntijaorganisaatio, jonka on tunnettava palvelujemme vaikutukset ja odotukset palveluillemme. Tunnistimme hyväksi periaatteeksi matkan varrella sen, että palvelujamme on testattava myös muilla kuin suunnitteluun ja kehittämiseen osallistuvilla henkilöillä.

Vuoden 2019 aikana olemme uudistaneet sähköisiä kyselypalvelujamme. Halusimme parantaa tietoturvaa ja tietosuoja muun muassa minimoimalla tarpeettomia henkilötietoja, rajoittamalla hakukertoja ja siirtämällä henkilötietoja sisältäviä palveluja tunnistautumisen taakse. Käyttöön otetussa uudistetussa kehittämisen toimintamallissa on tietosuojan huomiointi sisänrakennettu.

Tässä tietotilinpäätöksessä seuraamme jo aiemmin hyväksi todettua mallia nostamalla esiin niin onnistumisia kuin kehityskohteitakin säilyttäen samalla tilinpäätöksen informatiivisuuden. Traficom on liikenteen ja viestinnän vastuullinen ja uudistuva asiantuntija, joka edistää liikennejärjestelmän toimivuutta ja turvallisuutta sekä varmistaa laadukkaat, turvalliset ja kohtuuhintaiset viestintäyhteydet ja -palvelut Suomessa. Yhdessä vauhdittamme digiyhteiskunnan innovaatioita ja kokeiluja ja tuemme kestävästä kehityksestä elinympäristömme suojelemiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto katsoo rohkeasti ja määrätietoisesti tulevaisuuteen. Haluamme olla turvallisesti avoin.

**Turvallisuusjohtaja
Jari Ylitalo**

2. Viraston kokonaisturvallisuuden hallinta

Viraston kokonaisturvallisuuden hallintamalli on osa viraston johtamisjärjestelmää. Hallintamallin perustana sovelletaan ISO 27001 -tietoturvastandardia. Turvallisuuden johtaminen oli keskeinen painopiste virastojen yhdistämistä suunniteltaessa. Toteutettu hallintamalli hyödyntää yleisesti käytössä olevia ja toimivaksi todettuja toimintatapoja sekä yhdistää aiempien virastojen toimintamalleja.

Turvallisuus on jokaisen trafikomilaisen asia ja vaikuttamme virastomme turvallisuuteen rooliemme kautta. Viraston kokonaisturvallisuudesta vastaa viraston pääjohtaja, joka johtaa viraston turvallisuutta hyväksytyjen strategioiden ja periaatteiden avulla. Viraston johtoryhmä seuraa turvallisuustilannetta säännöllisen raportoinnin avulla. Johtoryhmä käsittelee vuosikellon mukaisesti viraston kokonaisturvallisuuteen liittyvät raportit, hyväksyy merkittävät turvallisuuden kehityskohteet ja virastoa koskevat politiikat.

Turvallisuusjohtaja, johtoryhmän jäsenenä, vastaa viraston sisäisen kokonaisturvallisuuden kehittämisestä. Virastoon uutena toimintona perustettiin turvallisuustoiminto.

Turvallisuuden päätehtävänä on kehittää viraston turvallisuuskulttuuria ja varmistaa toiminnan vaatimustenmukaisuus sekä tuottaa viraston kokonaisturvallisuuden tilannekuvaa. Osallistamme henkilöstöämme turvallisuuden hallintaan verkostotoiminnan avulla.

Turvallisuustoiminto ohjaa viraston

- Tietosuoja
- Tietoturva
- Tilaturvallisuutta
- Henkilöstö-turvallisuutta
- Riskienhallintaa
- Varautumista
- Jatkuvuutta

Turvallisuutta hallitaan verkostojen kautta

Johto

Johto vastaa viraston turvallisuudesta. Tilannekuvilla varmistetaan johdon näkyvyys turvallisuuden tilaan ja kehitystarpeisiin, millä edistetään riskitietoisten päätösten tekemistä.

Sisäiset auditoijat

Osaamisalueilta ja toiminnoista nimetyt henkilöt suorittavat sisäisiä auditointeja vuosisuunnitelman mukaisesti. Auditoijat muodostavat auditointiverkoston.

Riskienhallintaverkosto

Turvallisuuden hallinta perustuu riskien hallintaan ja uusien riskien aktiiviseen tunnistamiseen. Verkoston tavoitteena on jalkauttaa riskienhallinnan osaaminen osaksi operatiivista toimintaa ja tukea turvallisuuskulttuurin kehittymistä läpi koko organisaation.

Tietosuojaverkosto

Verkosto koordinoi tietosuojatyötä. Viestinvaihtokanavana verkosto auttaa ottamaan tietosuojan osaksi operatiivista toimintaa sekä helpottamaan yhteisten käytäntöjen luomista.

Sinä ja minä

Meistä jokainen on tärkeässä roolissa turvallisuuden varmistamisen ketjussa. Havaitsemme poikkeamia ja raportoimme niistä sekä estämme lisävahingot.

2.1 Riskien hallinta

Virastomme turvallisuuden hallinta pohjautuu riskienhallintaan. Virastolla on vahvistettu riskienhallintapolitiikka, joka sisältää riskienhallintaan liittyvät periaatteet ja tavoitteet. Riskienhallinta on ennakoiva näkökulma toimintaan ja osa asioiden valmistelua. Se kattaa kaikki toiminnot, sekä oman toiminnan että toiminnan, josta organisaatio vastaa lainsäädännön, sopimusten tai muiden veloitteiden nojalla. Virastomme riskienhallinnan arviointikohteita ovat tulostavoitteet, projektit ja hankkeet sekä resurssit. Arviointikohteiden omistajuus on viraston johtoryhmällä, mikä parantaa ylimmän johdon tietoisuutta riskeistä sekä mahdollistaa nopeatkin toimet resurssien suuntaamiseksi ongelmatilanteissa.

2.2 Tietoturva

Virastomme tietoturvaluutta tarkasteltiin ensimmäisen toimintavuoden aikana monilta tasoilta ja eri viitekehysten kautta. Virastomme tapa arvioida omaa toimintaamme sisäisillä auditoinneilla perustuu ISO 27001 -tietoturvastandardiin. Kesän ja syksyn aikana sisäisiä auditointeja toteuttivat virastolaisista koostuvat auditointitiimit. Hankimme lisäksi ulkopuolisia tietoturva-asiantuntijoita arvioimaan toimintaamme. Auditointien kautta olemme löytäneet kehitettäviä asioita ja vahvistaneet johdon ja turvallisuusorganisaation näkemystä viraston turvallisuuden tasosta.

Virastojen yhdistymisestä ja sertifikaatin määräajasta johtuen virastoon kohdistui ISO 27001 -tietoturvastandardin ulkoinen auditointi, jonka tavoitteena oli tuottaa yksi virastotasoinen tietoturvasertifikaatti yhdistäen Trafín ja Viestintäviraston aikaisemmat sertifikaatit sekä sisällyttää sertifikaattiin Liikennevirastosta siirtyneet toiminnot. Auditoinnissa havaittiin lieviä poikkeamia ja kehityskohteita sekä paljon positiivisia löydöksiä. Laadimme poikkeamista suunnitelmat niiden korjaamiseksi ja virastollemme myönnettiin ISO 27001 -sertifikaatti 11.10.2019. Havaintojen mukaan virastomme tulee kehittää edelleen turvallisuuskulttuuria ja henkilöstön turvallisuustietoisuutta sekä arvioida virastomme riskejä kattavasti ja säännönmukaisesti.

Virastomme tietoturvaluutta arvioitiin vuoden 2019 aikana myös osana uudistettua palvelujen ja järjestelmien kehittämisen mallia. Kohdensimme julkisuudessakin esillä olleisiin julkisiin tietopalveluihin KATAKRI 2015 -viitekehukseen pohjautuvia tietoturva-auditointeja, jotka toteutti hyväksytty arviointilaitos. Nämä auditoinnit liittyivät myös liikenne- ja viestintäministeriön antamaan toimenpidepyyntöön, joka edellytti virastoa suorittamaan viraston keskeisten palvelujen tietoturva-auditoinnit. Auditoinneissa löydettiin palveluista useita kehityskohteita, joista olemme priorisoineet merkittävien havaintojen mukaiset korjaus- ja muutostoimenpiteet huomioiden palvelun elinkaari ja toimenpiteiden toteutettavuus. Palvelut julkaistiin vasta, kun kiireellisiksi arvioidut korjaustoimenpiteet oli toteutettu ja testattu, jotta palveluun kohdistuvat tietoturvariskit saatiin hyväksyttävälle tasolle.

Lisäksi vuoden 2019 aikana teimme noin kahteenkymmeneen eri järjestelmään normaaleja viraston toimintatapamallin mukaisia tietoturvatarkastuksia.

Case: Kokonaisturvallisuus julkisten tietopalvelujen uudelleen julkaisussa

Alkuvuodesta 2019 aloittaneen Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien vastuulle tuli joulukuussa 2018 suljettujen liikenteen kyselypalvelujen uudelleen julkaisu. Halusimme varmistua siitä, että palvelujen tietoturva- ja tietosuojariskit tunnistetaan ja saataan hyväksyttävälle tasolle. Haasteena oli tunnistaa keskeisimmät korjauskohteet, jotta yksittäiset tietopalvelut voidaan julkaista uudelleen hallitusti. Lähtökohtana oli rakentaa palvelujen julkaisemiselle prosessi, joka edistää viraston sisäisten sidosryhmien välistä luottamusta ja avoimuutta kehitystyössä ja päätöksenteossa, sekä lisää läpinäkyvyyttä jäännösriskeistä päätettäessä.

Tasapuolisuuden ja läpinäkyvyyden varmistamiseksi käytimme palvelujen arviointityöhön myös ulkopuolisia asiantuntijatahoja, jotka arvioivat palvelujen tietoturvaa, tietosisältöä ja henkilötietojen käsittelyn laillisuusnäkökulmia. Ulkopuolisten asiantuntijoiden esittämiä huomioita hyödynnettiin palvelujen ominaisuuksien ja sisällön uudelleen määrittelyssä. Selvityksissä todettiin muun muassa, että huomiota

tuli kiinnittää palveluista saatavien tietojen hakuominaisuuksiin. Suljettuina olleiden palvelujen avaamisen edistymisestä raportoitiin säännöllisesti viraston johtoryhmälle. Turvallisuusjohtaja valvoi tietoturvan ja tietosuojan vaatimusten toteutumista ennen palvelujen uudelleen avaamista.

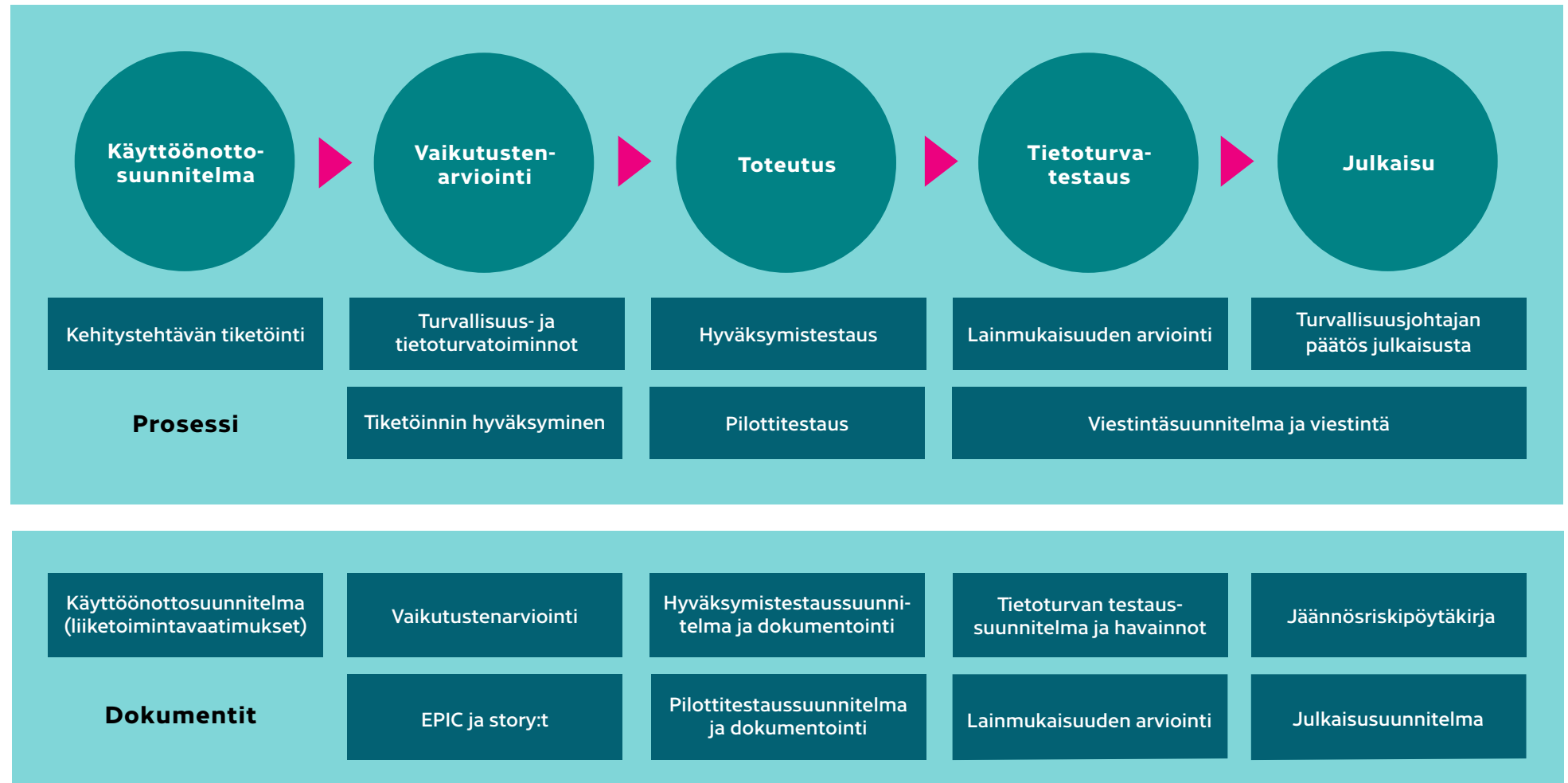
Tietosuojan osalta laadimme palveluille erilliset tietosuojan vaikutustenarvioinnit (DPIA). Arvioinneissa kuvattiin henkilötietojen käsittelyä, arvioitiin käsittelyn tarpeellisuutta, oikeasuhteisuutta ja henkilötietojen käsittelystä aiheutuvia riskejä sekä tarvittavia toimenpiteitä, joilla riskeihin puututaan. Arvioinneissa kiinnitettiin huomiota tietosuoja-asetuksen tietosuojaperiaatteisiin kuten henkilötietojen käsittelyn minimointiin. Vaikutustenarviointi auttaa tietosuojalainsäädännön vaatimusten noudattamisessa, dokumentoinnissa ja osoittamisessa.

Palvelujen avaamiseksi laadittiin erilliset käyttöönottosuunnitelmat, joilla kuvattiin käyttöönoton vaatimat kehitystoimenpiteet. Edellä kuvattuja

tietoturvaan, tietosuojaan ja kehittämiseen liittyviä toimintamalleja on omaksuttu osaksi viraston yhteistä kehittämisen toimintamallia ja rutiinikäytäntöjä. Lisäksi jokainen julkaistava palvelu kulkee saman prosessin läpi, mikä takaa kehitystehtävien yhdenmukaisen ja laadukkaan toteutuksen. Aiempaan kehittämisen toimintamalliin nähden tietoturvaan, tietosuojaan ja riskeihin kiinnitetään nyt enemmän huomiota.

Traficomien tarjoamille kyselypalveluille on laaja kysyntä ja palveluista saatavilla tiedoilla on merkittävä rooli julkisen luotettavuuden näkökulmasta. Esimerkiksi ajoneuvotietojen saatavuus on tärkeää yksityishenkilöiden välisessä ajoneuvokaupassa. Palvelujen julkaisua edeltävä arviointi vaatiikin tasapainoilua tietoturvan ja tietosuojan sekä palvelujen käytettävyyden ja tarkoituksenmukaisuuden kanssa. Lopputuloksena on pyritty tuottamaan palvelu, joka tavoittaa tasapainon eri vaatimusten välillä parhaalla mahdollisella tavalla.

Palveluiden käyttöönottoa varten laadittu toimintamalli

3. Tietosuoja

3.1 Tietosuojaosaamisen jalkauttaminen

Roolit, vastuu ja organisoituminen

Tietosuojan roolit, vastuu ja organisoituminen on määritelty virastomme tietosuojapolitiikassa. Poliitiikan mukaisesti Traficom rekisterinpitäjänä vastaa siitä, että sen henkilötietoja käsitellään organisaation toiminnassa laillisesti. Viraston johto vastaa tietosuojan toteutumisesta. Substanssitoiminnot puolestaan vastaavat siitä, että tietosuoja vaatimukset huomioidaan heidän toiminnassaan. Vaatimuksia noudatetaan myös viraston lukuun suoritettavassa ja viraston rekisteritietoja hyödyntävässä tietojenkäsittelyssä. Jokaisen traficomilaisen vastuulla on käsitellä työtehtävissään henkilötietoja asianmukaisesti. Verkoston avulla tietosuojaperiaatteet tuodaan kiinteäksi osaksi operatiivista toimintaa.

Tietosuojavastaava neuvoo ja ohjaa henkilöstöä kaikissa tietosuojakysymyksissä ja johtaa tietosuojaverkosta sekä koordinoi tietosuojatiimin työtä.

Tietosuojavastaavan lisäksi tietosuojatiimi ja tietosuojan ohjaus- ja neuvontapalvelu tukevat ja auttavat traficomilaisia henkilötietojen käsittelytoimiin liittyvissä kysymyksissä ja laativat tietosuojaohjeita käytännön työn tueksi.

Tietosuojatiimin tehtävänä on muun muassa linjata, ohjata, valvoa, opastaa ja kouluttaa henkilöstöä tietosuoja-asioissa sekä ylläpitää ja kehittää viraston turvallisuuskulttuuria käyttäen apunaan tietosuojaverkosta.

Tietosuojaverkosto

Virastomme tietosuojaverkoston toiminta on käynnistynyt lokakuussa 2019 ja verkostossa on tällä hetkellä noin 40 jäsentä. Olennaisessa roolissa verkostossa ovat organisaation eri osa-alueilta vapaaehtoisesti verkostoon ilmoittautuneet henkilöt – tietosuojälähteiläät. He auttavat omaa toimintoaan tietosuoja-asioissa verkoston tukemana. Verkostossa ei tehdä virastoa koskevia tietosuojapäätöksiä, vaan nämä päätökset tehdään työjärjestyksen mukaisesti.

Verkoston keskeisenä tehtävänä on edistää tiedon jakamista tietosuoja-asioissa läpi koko organisaation ja tukea tietosuojaosaamisen jatkuvuuden hallintaa. Verkostossa kasvatetaan tietoisuutta ja kyvykkyyttä tietosuojaan liittyvien menetelmien käytöstä. Verkosto tuottaa tietoa virastomme tietosuojan tilasta kokonaisturvallisuuden tilannekuvan täydentämiseksi.

si. Verkostossa käydään lisäksi läpi tietosuoja-vaikutuksia sisältäviä ilmiöitä yleisellä tasolla sekä viraston tietosuojaan liittyviä linjauksia ja ohjeita sekä tuetaan näiden jalkauttamisessa operatiiviseen toimintaan.

Verkoston toiminnalla tuetaan positiivista ja myönteistä asennetta tietosuoja kohtaan. Kyse ei ole ylimääräisestä hallinnollisesta taakasta, vaan toiminnan laadun ja korkean tietosuojan tason varmistamisesta. Verkostomainen toiminta tietosuoja-asioissa on havaittu virastossa erinomaiseksi työkaluksi osaamisen jatkuvuuden hallinnassa.

Tietosuojaverkosto kasvattaa myönteistä asennetta tietosuojaan

- Perustettiin lokakuussa 2019.
- Jäseniä noin 40 viraston eri osa-alueilta.
- Tehtävänä muun muassa tiedon jakaminen tietosuoja-asioissa, tietosuojakyvykkyyden kasvattaminen virastossa ja tiedon tuottaminen tietosuojan tilasta.

Tietosuojakoulutukset

Järjestämme sekä yleistasoista että räätälöityä tietosuojakoulutusta Traficomissa. Viraston koko henkilöstölle pidettiin marraskuussa 2019 tietosuojaseminaari. Lisäksi olemme aloittaneet koko henkilöstölle suunnatut tietoturvan/tietosuojan verkkokoulutukset, jotka vahvistavat ketjun jokaista lenkkiä osana kokonaisvaltaista tietoturvakulttuurin kehittämistä. Räätälöidyn koulutuksen sisältö suunnitellaan substanssin tarpeiden mukaan. Tämän tyyppiset koulutukset on todettu toimivaksi tavaksi edistää tietosuojaosaamista.

Tietosuojaa koskevat ohjeet ja työkalut ovat koko henkilöstön saatavilla sisäisillä verkkosivuilla, jonne tuotetaan säännöllisesti uutta ohjeistusta havaittujen tarpeiden perusteella. Näissä ohjeissa käännetään tietosuojasääntelyn vaatimuksia käytännön läheiselle kielelle ja niitä avataan myös Traficominn kautta esitettävin esimerkein. Tietosuojan sisällön uudistaminen sekä sisäisillä että ulkoisilla verkkosivuilla on käynnissä. Ulkoisten verkkosivujen uudistamisella haluamme parantaa rekisteröidyille annettavan tiedon ymmärrettävyyttä ja löydettävyyttä.

3.2 Tietosuojaohjeet osoitusvelvollisuuden todentajana

Palvelukehityksen käsikirja

Tietosuojan juridinen viitekehys rakentuu yleisestä tietosuojalainsäädännöstä ja sitä tarkentavasta erityislainsäädännöstä. Käytännössä on tunnistettu tarve selkeälle ja yksinkertaiselle toimintaan soveltuvalle ohjeistukselle. Tästä syystä on päätetty laatia palvelukehityksen käsikirja osana palveluiden elinkaarta.

Palvelukehityksen käsikirja jalkautetaan virastossa sekä koulutuksen että verkostojen avulla. Se on myös keskeinen osa kehittämisen toimintamallia ja palveluja kehittävien virastolaisten työkalu tietosuojan sisäänrakentamisessa palveluihin.

Palvelukehityksen käsikirja

Palvelukehityksen käsikirja tukee ja on osa turvallisuuden hallintamallia sekä sen dokumentaatiota. Käsikirja sisältää viraston palveluille asetettavat tietosuoja-vaatimukset, joita ovat muun muassa tietosuoja-asetuksen tietosuojaperiaatteiden ja sisäänrakennetun ja oletusarvoisen tietosuojan asettamat edellytykset viraston palveluille.

Nämä kuvataan seuraavasti:

1. Tietosuojasääntelystä johdettuina ja "auki kirjoitettuina" vaatimuksina, esimerkiksi ohjeistus eri toimijoiden roolien arvioimiseksi henkilötietojen käsittelyssä.
2. Konkreettisina toimenpiteinä palvelujen kehityksessä, esimerkiksi viraston sähköisissä asiointipalveluissa edellytettävät toimenpiteet tietosuoja-vaatimusten täyttämiseksi ja käsittelysäännöt turvakiellon alaisten henkilötietojen käsittelylle.

Palveluntarjoajien ohjeistus

Osa viraston vastuulle kuuluvista palveluista tuotetaan ulkoistettuina palveluina. Palveluntarjoajat toimivat toimeksiantosopimuksen nojalla tietosuoja-asetuksen mukaisina henkilötietojen käsittelijöinä viraston lukuun. Näitä palveluja ovat esimerkiksi ajoneuvojen ja vesikulkuneuvojen rekisteröinti sekä neuvontapalvelu.

Henkilötietojen käsittelijä saa käsitellä henkilötietoja vain niihin tarkoituksiin ja sillä tavoin kuin virasto rekisterinpitäjänä on määrittänyt. Tietosuojasääntelyssä asetetaan suoraan veloituksia henkilötietojen käsittelijälle, mutta käsittelystä on lisäksi aina sovitettava osapuolten välisellä sopimuksella, jonka vähimmäissisältö on määrätty tietosuoja-asetuksessa. Henkilötietojen käsittelijän täytyy sopimuksen ohella noudattaa rekisterinpitäjän antamia ohjeita henkilötietojen käsittelytoimenpiteille.

Virastossa on käynnistetty vuoden 2019 lopussa henkilötietoja viraston lukuun käsittelevien palveluntarjoajien ohjeistuksen läpikäynti ja tarkentaminen. Toimijoita veloitettavien ohjeiden tarkoituksena on yhdenmukaistaa henkilötietojen käsittelyn käytäntöjä. Ne toimivat myös osoitusvelvollisuuden työkaluna ja ohjekirjana sekä täsmentävät ja konkretisoivat henkilötietojen käsittelijöiden veloituksia. Ohjeistus tulee sisältämään yleiskuvauksen viraston toiminnasta ja siihen liittyvästä sääntelykehikosta. Ohjeistuksella tuetaan tietosuoja-asetuksen asianmukaista soveltamista, sektorin erityispiirteet huomioiden.

Hyväksi havaittujen tietosuojakäytäntöjen jakaminen sekä julkishallinnon että yritysten kanssa on virastossa koettu hyödylliseksi ja tarpeelliseksi toimintamalliksi oman toiminnan kehittämisessä. Yhdenmukaiset toimintamallit julkishallinnossa rakentavat asiakkaiden luottamusta ja yhdenmukaistavat saman tyyppiin toimintaan liittyvää henkilötietojen käsittelyä.

Tietojen käytön valvonta

Ohjeistuksen lisäksi valvomme liikenneasioiden rekisterin tietojen käyttöä. Tietojen käytön valvonnan selkeämmäksi kuvaamiseksi virastossa laaditaan uusi valvontasuunnitelma, jonka suunnitteluvaiheessa olemme pyrkineet löytämään yhtenäiset ja parhaat käytännöt valtionhallinnosta valvonnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Tietojen käytön valvontasuunnitelma on laaja-alainen ja läpileikkaava kuvaus viraston vuosittaisesta tietojen käytön valvonnasta kokonaisuutena. Suunnitelmaan kirjataan myös tietojen käytön valvonnan kehittämistoimenpiteet.

Valvontasuunnitelma on osa tietosuoja-asetukseen sisältyvän rekisterinpitäjän osoitusvelvollisuuden toteuttamista. Valvontasuunnitelman tarkoituksena on varmistaa, että asetuksen tietosuojaperiaatteet toteutuvat kaikessa liikenneasioiden rekisterin henkilötietojen käsittelyssä. Valvonnan avulla pyrimme ennaltaehkäisemään mahdollisia tietojen väärinkäytöksiä. Lisäksi tavoitteena on varmistaa, että viraston lukuun toimivat palveluntarjoajat ja tietojen luovutuksensaajina toimivat palveluntuottajat käyttävät tietoja vain sopimuksessa määriteltyyn käyttötarkoitukseen ja noudattavat sopimuksen ehtoja ja vaatimuksia kaikessa henkilötietojen käsittelyssä. Valvontasuunnitelma laaditaan jokaiselle vuodelle erikseen ja suunnitelmaan kirjataan myös tietojen käytön valvonnan kehittämistoimenpiteet.

3.3 Henkilötietojen tietoturvaloukkausten käsittely virastossa

Virastossa on prosessi henkilötietojen tietoturvaloukkauksien käsittelemiseksi. Henkilöstöä on ohjeistettu ilmoittamaan mahdolliset turvallisuuspoikkeamat (ml. tietosuojapoikkeamat) matalan kynnyksen periaatteella; pelkkä epäily mahdollisen poikkeaman olemassaolosta on ilmoitettava asia. Virastossa on tuotettu kysymyspatteristo henkilötietojen tietoturvaloukkauksen kuvaamisen tueksi ja luonnollisen henkilön oikeuksille ja vapauksille mahdollisesti aiheutuvien riskien arvioimiseksi. Kysymyspatteristo auttaa ilmoituksen tekevää tahoa dokumentoimaan tapahtunutta poikkeamaa. Asianmukainen ja kattava dokumentaatio puolestaan auttaa henkilötietojen tietoturvaloukkauksen riskinarvioinnissa.

Tietosuoja-asetuksen edellytysten täyttyessä tehdään poikkeamasta ilmoitus tietosuojavaltuutelle ja tarvittaessa loukkauksen kohteena oleville rekisteröidyille. Virasto voi tehdä loukatulle rekisteröidylle ilmoituksen osana tapahtuman korjaavia toimenpiteitä, vaikka tietosuoja-asetuksen asettamat kriteerit eivät sitä edellyttäisi.

Mikäli riskiarvion perusteella havaitaan kehittämistoimenpiteitä, dokumentoidaan toimenpiteet, niiden toteuttamisen vastuuhenkilö ja toteutuksen aikataulu. Kehittämistoimenpiteiden toteutusta valvotaan keskitetysti. Tapahtuneet henkilötietojen tietoturvaloukkaukset raportoidaan säännöllisesti ja määrällisesti viraston johdolle.

Henkilötietojen tietoturvaloukkauksista opittua

Virastossa tapahtuneiden henkilötietojen tietoturvaloukkausten avulla on kyetty tunnistamaan niitä henkilötietojen käsittelytoimia, jotka mahdollisesti edellyttävät tehokkaampia hallintakeinoja luonnollisen henkilön oikeuksille ja vapauksille kohdistuvien riskien pienentämiseksi. Nämä toimenpiteet on dokumentoitu ja niiden kehittämiselle on nimetty vastuutahot. Lisäksi on kehitetty toimintaprosesseja sekä -malleja ja analysoitu toimia yhdessä substanssitoimintojen kanssa tilanteissa, joissa poikkeaman juurisyy on rekisteröidyn omissa toimenpiteissä, kuten virheellisen yhteystiedon tai sähköposti-osoitteen ilmoittaminen.

Virastossa on tunnistettu tarve erityyppisille dokumentaatiopohjille riippuen henkilötietojen tietoturvaloukkauksen luonteesta. Tällä hetkellä virastossa on käytössä kaksi erityyppistä riskinarviointipohjaa, joiden tarkoituksena on sekä tehostaa että nopeuttaa riskinarviointiprosessia, mutta myös varmistaa osoitusvelvollisuuden täyttyminen tietosuoja-asetuksessa edellytetyin tavoin.

Turvallisuuspoikkeamien tunnistamiseen on virastossa panostettu sekä koulutuksin että ohjeistuksia luomalla ja viestimällä aktiivisesti muun muassa blogikirjoituksin. Toimenpiteillä on pyritty luomaan turvallinen ilmapiiri poikkeamista ilmoittamiselle ja saamaan henkilöstö havainnoimaan ja ilmoittamaan aktiivisesti mahdollisista turvallisuuspoikkeamista. Poikkeamien ilmoittamisen ohella kannustetaan henkilöstöä tuottamaan aktiivisesti kehitysehdotuksia ja turvallisuusaloitteita.

3.4 Tietosuoja-riskien arviointi

Traficomissa tietosuoja-riskkejä arvioidaan tietosuoja-analyysin avulla. Virastossa hyödynnetään tietosuoja-analyysiä niin uuden kuin olemassa olevan palvelun, järjestelmän tai prosessin kehittämisessä sekä ohjelman tai projektin toteuttamisessa.

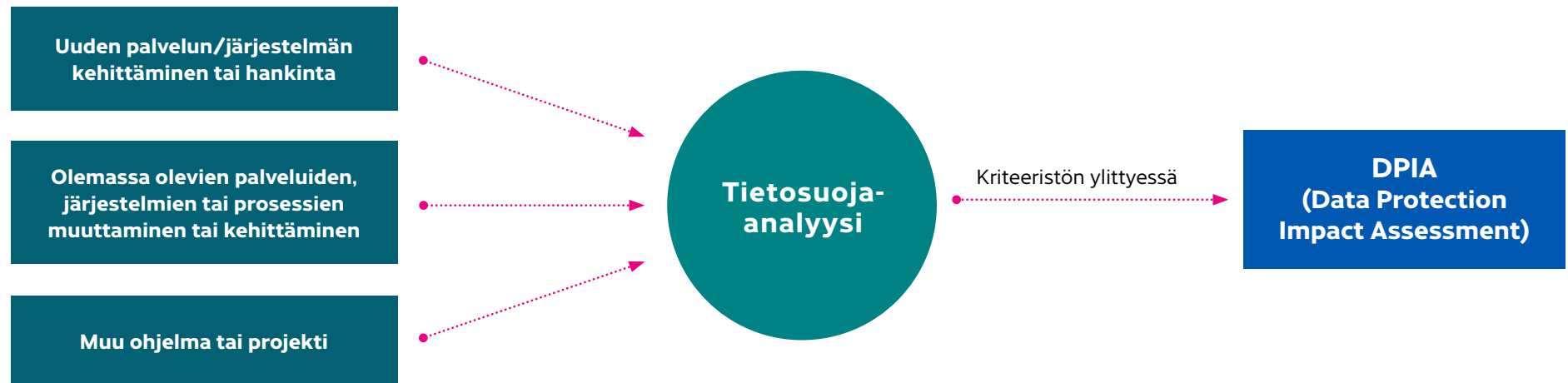
Tietosuoja-analyysissä kuvataan kohde (mitä ollaan tekemässä ja miksi), kyseessä olevat käsittelytoimet, osapuolet rooleineen sekä vastataan käsittelytoimia, tietosuojaperiaatteita ja rekisteröityjen oikeuksia sekä tietosuoja-riskien arviointia koskeviin kysymyksiin. Tietosuoja-analyysi laaditaan moniammatillisissa ryhmissä, joissa huomioidaan tarvittavin osin myös liityntä tietoturvakysymyksiin sekä jäännösriskien arvioimiseen.

Tietosuoja-analyysin avulla arvioidaan, onko kyseessä henkilötietojen käsittely ja onko kokonaisuuden osalta tarpeen tehdä tietosuoja koskeva vaikutustenarviointi. Mikäli arvioinnissa havaitaan, että korkea riski henkilötietojen käsittelyssä ylittyy, päätetään tietosuoja-analyysi ja käynnistetään henkilötietojen käsittelyä koskeva tarkempi vaikutustenarviointiprosessi. Mikäli puolestaan todetaan, ettei vaikutustenarviointia ole tarpeen tehdä, jatketaan tietosuoja-analyysin laatimista. Tietosuoja-analyysi katselmoidaan ja jäännösriskit hyväksytetään ennen käyttöönottoa.

Korkean riskin ylittyessä tehtävä laajempi vaikutustenarviointi auttaa ymmärtämään ja käsittelemään henkilötietojen käsittelyyn vaikuttavia tekijöitä, muun ohella henkilötietojen käsittelyn tarpeellisuutta ja oikeasuhteisuutta sekä tunnistamaan henkilötietojen käsittelyyn liittyviä riskejä ja riskien vähentämiseen liittyviä toimenpiteitä.

Vaikutustenarviointityö on osa virastomme henkilötietojen käsittelyn suunnittelua sekä olennainen osa henkilötietojen käsittelyyn liittyvien vaatimusten noudattamista sekä tietosuoja-asetuksen mukaista rekisterinpitäjän osoitusvelvollisuuden toteuttamista.

Edeltäjävirastoissa olleisiin käytäntöihin verrattuna nykyinen toimintamalli tuottaa kattavampaa ja informatiivisempaa dokumentaatiota kehitettävän kohteen henkilötietojen käsittelytoimista. Käytössä olevat dokumentaatiopohjat sekä tietosuoja-analyysissä että vaikutustenarvioinnissa ohjaavat tunnistamaan jo alkuvaiheessa ne henkilötietojen käsittelytoimet, joihin mahdollisesti sisältyy riskejä rekisteröidyn oikeuksille ja vapauksille. Myös näiden riskien hallintatoimenpiteet sekä hallintatoimenpiteiden käyttöönoton jälkeen mahdollisesti jäävä jäännösriski tulevat asianmukaisesti käsitellyksi ja vastuutetuiksi.

4. Tiedonhallinta

4.1 Tiedonhallintalaki tuo muutoksia arkkitehtuurityöhön

Vuoden 2019 aikana virastomme valmistautui 1.1.2020 voimaan astuneeseen lakiin julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (tiedonhallintalaki 906/2019). Tiedonhallintalakiin on koottu sääntelyä ja ohjeistoja liittyen tiedonhallintaan, tietovarantojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuteen sekä tietosuojaan ja tietoturvallisuuteen. Tiedonhallintalaki muun muassa korvasi tietohallintolain, jossa säädettiin julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuurityöstä.

Uuden tiedonhallintalain myötä kokonaisarkkitehtuurityön painopisteet siirtyivät viraston nykytilan kuvaamiseen (tiedonhallintamallin kuvaus) sekä kehittämisen yhteydessä tehtävään arkkitehtuurityöhön (muutosvaikutusten arviointi). Kokonaisarkkitehtuurityössä olemmekin panostaneet viraston nykytilan kuvausten tuottamiseen sekä osallistuneet kehittämisen toimintamallin rakentamiseen, minkä osaksi olemme implementoineet kehittämiseen liittyvät arkkitehtuurityön prosessit ja arkkitehtuurikontrollit.

Tiedonhallintalain muutokset tietojen luokittelussa käynnistettiin kesällä 2019 ja luokittelumuutokset saatiin käyttöön asian- ja dokumentinhallintajärjestelmämme vuoden 2020 alusta lukien. Lain edellyttämien muutosten valmistelu jatkuu tiedonhallintamallin ja asiakirjajulkaisuuskuvauksen laadinnalla sekä asianhallintajärjestelmän muilla muutoksilla.

4.2 Tietoarkkitehtuuri ja sen kehittäminen

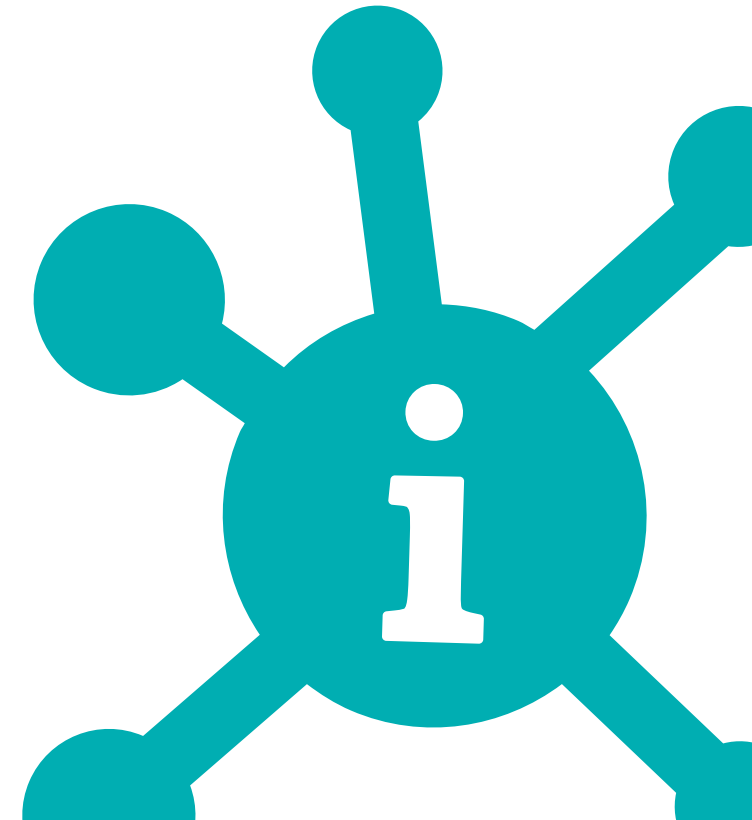
Tietoarkkitehtuurin merkitys kasvaa tietomassojen lisääntyessä ja yhteiskunnan digitalisoituessa. Laajuutensa vuoksi tietoarkkitehtuuri on yksi haastavimmista kokonaisarkkitehtuurin osa-alueista. Vuoden 2019 aikana keskeisenä tietoarkkitehtuurin kehityskohteenamme oli käynnistää viraston tietopääoman kuvaaminen. Kuvaaminen toteutetaan koostamalla tietoryhmiin pohjautuva tietokatalogi.

Tietokatalogissa kuvattavat tietoryhmät muodostavat hierarkkisen, nelitasoisen kokonaisuuden. Tiedosta muodostetaan ensin pää tietoryhmät, joiden alle kootaan tiedot tietoryhmittäin. Tietoryhmien tasoja hyödynnetään tietopääoman ryhmittelyyn ja jäsentämiseen erilaisiin tarkoituksiin. Tietoryhmiin liitettyjen luokittelutekijöiden avulla voidaan puolestaan tehdä analyysejä erilaisiin tarpeisiin. Tietoryhmiin liitetään muun muassa metatieto siitä, sisältääkö tietoryhmä henkilötietoja tai ovatko tietoryhmän tiedot salassa pidettäviä vai julkisia. Lisäksi jokainen tietoryhmä sisältää tiedon siitä, mistä tiedonohjaussuunnitelman tehtäväryhmistä tiedot koostuvat sekä mihin rekisteriin tiedot kuuluvat.

Tietojen ryhmittelyä ja kuvauksia voidaan hyödyntää toiminnan tarpeissa sekä kehitystehtävissä kohteena olevan tietokokonaisuuden kuvaamisessa. Samalla saadaan myös yleiskuva siitä, minkä tyyppisiä tietoja kehitystehtävään liittyy, sisältääkö se henkilötietoja

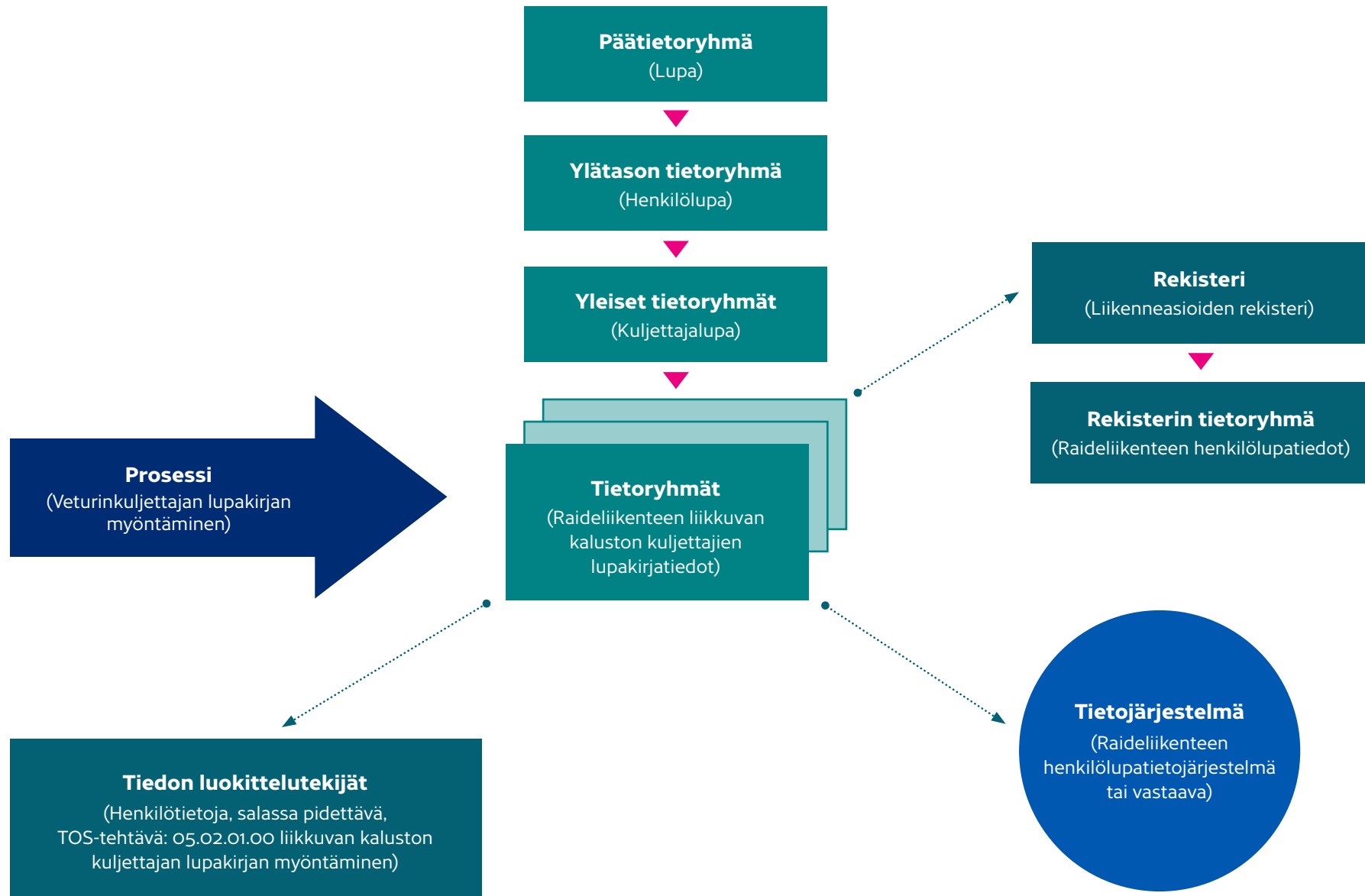
ja ovatko tiedot salassa pidettäviä. Tietoarkkitehtuurityön tavoitteena on myös varmistaa tietojärjestelmien kehitystyössä toiminnan tarpeiden ja määrittelyjen toteutuminen sekä tukea sovellusarkkitehtuuria.

Tietokatalogin toteuttaminen on virastossamme aloitettu liikenneasioiden rekisterin kuvaamisesta ja työ pyritään saamaan valmiiksi vuoden 2020 aikana.

Traficomin tietoryhmien muodostuminen

(Esimerkkinä veturinkuljettajan lupakirjan myöntäminen)

4.3 Asian- ja dokumenttienhallinta

Tiedonhallintaa ohjaa hyvä tiedonhallintatapa, jonka mukaisesti viranomaisen tulee huolehtia tietojensa asianmukaisesta saatavuudesta, suojaamisesta, eheydestä ja muista tietoon vaikuttavista tekijöistä koko niiden elinkaaren ajan. Hyvän tiedonhallinnan ja toimintojen jatkuvuuden turvaamiseksi päädyimme asian- ja dokumenttienhallinnan osalta aloittamaan toimintamme uudessa virastossa erillisillä liikenteen ja viestinnän järjestelmillä. Uudistuksen myötä virastomme tiedonhallinnan tavoitteeksi asetettiin yhteisten periaatteiden ja toimintamallien löytäminen tiedonhallinnan ohjaukseen, suunnitteluun ja kehittämiseen. Tämän toteuttamiseksi käynnistimme kehitystehtävän, jonka tavoitteena on vuoden 2020 aikana löytää ja ottaa käyttöön yhteinen keskitetty ja tietoturva vaatimukset täyttävä asian- ja dokumenttienhallinnan ratkaisu.

Virastomme asian- ja dokumenttienhallinnan järjestelmien käyttäjämäärä kasvoi uuden viraston myötä lähes tuhanteen sisäiseen ja yli 700 ulkoiseen käyttäjään. Yhdenmukaistimme toimintamalleja ja käytänteitä laatimalla muun muassa ohjeistuksia ja järjestämällä säännöllisiä käyttäjäkoulutuksia, infoja sekä tukitunteja erilaisiin tiedonhallinnan teemoin. Vuoden 2019 alussa laadimme myös yhteisen tiedonohjaussuunnitelman (TOS), mihin oli yhdistetty viraston hallinnolliset tehtävät sekä edeltäjävirastoista siirtyneet substanssitehtävät.

Asianhallintajärjestelmissä käsiteltiin vuonna 2019 noin 590 000 asiaa. Asianhallinnassa käsiteltävät asiat tulevat vireille muun muassa erilaisten liikenteen ja viestinnän lupa-, hyväksyntä- ja päätösaioiden yhteydessä sähköisen asioinnin tai paperisessa

muodossa kirjaamon kautta. Sähköisen asioinnin kasvun ja digitalisaation myötä automaattisesti vireille tulevien asioiden määrä on jatkuvassa kasvussa. Viime vuonna jo lähes 90 prosenttia asioista saatettiin vireille automaatiota hyödyntäen.

Traficomissa digitoitiin vuonna 2019 yhteensä noin 1,3 miljoonaa asiakirjaa. Digitointipalvelu on ulkoistettu palveluntuottajan tuottama palvelu, jossa digitoidaan ajoneuvojen rekisteröinti- ja katsastusasiakirjat, ajokortteihin ja ajolupiin liittyvät hakemusasiakirjat sekä toimitetaan alkuperäiset asiakirjat ulkoiseen arkistopalveluun. Vuoden aikana toteutimme palveluntuottajan kilpailutuksen ja palvelut otettiin onnistuneesti käyttöön uuden palveluntuottajan kanssa.

Vuosi 2019 asian- ja dokumentinhallinnan lukuina

Asianhallintajärjestelmissä
käsitellyt asiat
590 000

Digitaalisia asianhallinnan
asiakirjoja
880 000

Digitoidut asiakirjat
1,3 miljoonaa

Sisäisiä käyttäjiä lähes
1 000

Dokumentinhallinnan
ulkoisia käyttäjiä yli
700

Dokumentinhallinnan uusia
työtiloja
200

5. Kehittämisen toimintamalli

Virastouudistuksen yhteydessä Traficomille rakennettiin oma kehittämisen toimintamalli, jota on tarkennettu vuoden aikana. Tämänhetkinen versio mallista otettiin käyttöön vuoden 2020 alusta. Jatkossa kehitämme toimintamallia jatkuvan parantamisen menetelmin.

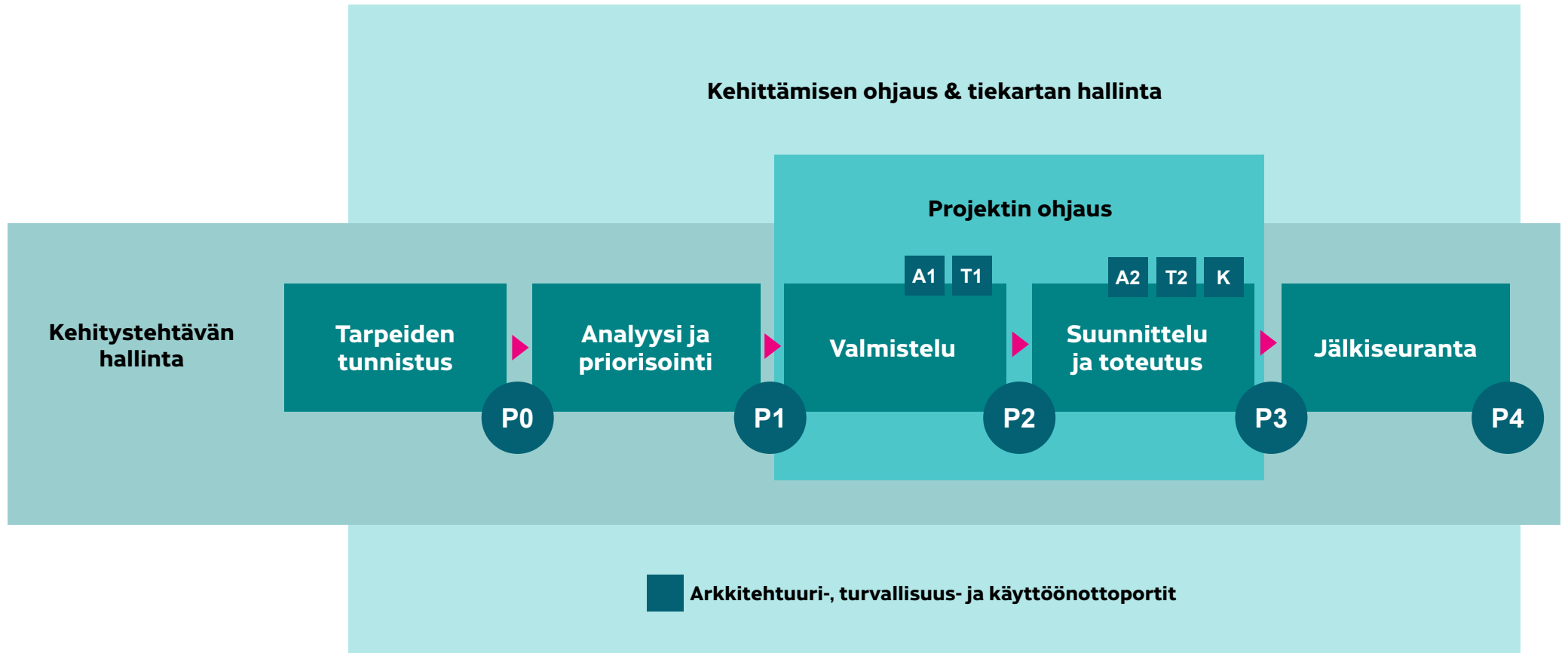
Kehittämisen toimintamalli on rakennettu painottaen tietosuojan, tietoturvan ja riskienhallinnan merkitystä kehittämistoiminnassa. Yksi mallin tärkeimmistä toimintaperiaatteista on kehittämisen läpinäkyvyys – lähes kaikki kehittäminen kulkee mallin läpi, poikkeuksena muun muassa järjestelmien tekninen ylläpito. Läpinäkyvyys mahdollistaa virastotasoisien kehitystehtävien priorisoinnin ja yhteisten resurssien kohdentamisen tärkeisiin kehitystehtäviin.

Toimintamalli mahdollistaa kehitystehtävän liittöjen huomioimisen viraston yhteisiin palveluihin, substanssitoimintoihin sekä muihin kehitystehtäviin. Kehitystehtävä käy sekä valmisteluvaiheessa että suunnittelu- ja toteutusvaiheessa läpi arkkitehtuuri- ja turvallisuusportit. Porttikäsittelyissä varmistetaan kehitystehtävän vaatimustenmukaisuus. Suunnittelu- ja toteutusvaiheessa pidettävässä käyttöönottokäsittelyssä varmistetaan, että tuotantoon menevät tietojärjestelmät ja muut kehitystehtävän tuotokset ovat käyneet vaaditut portit hyväksytysti läpi. Porttikäsittelyjen lisäksi riskienhallinta ja tietosuojan arviointi ovat jatkuvaa toimintaa kehittämisen elinkaarissa.

Traficomien johtoryhmän priorisoimat kehitystehtävät muodostavat kehittämisen tiekartan. Tiekarttaa hallitaan ja kehittämistä ohjataan Kehittämisen ohjausverkostossa, jossa on edustus kaikilta osaamisalueilta sekä yhteisten palvelujen toimialoilta.

**Kehittämisen
toimintamallin
periaatteena on
kehittämisen
läpinäkyvyys.**

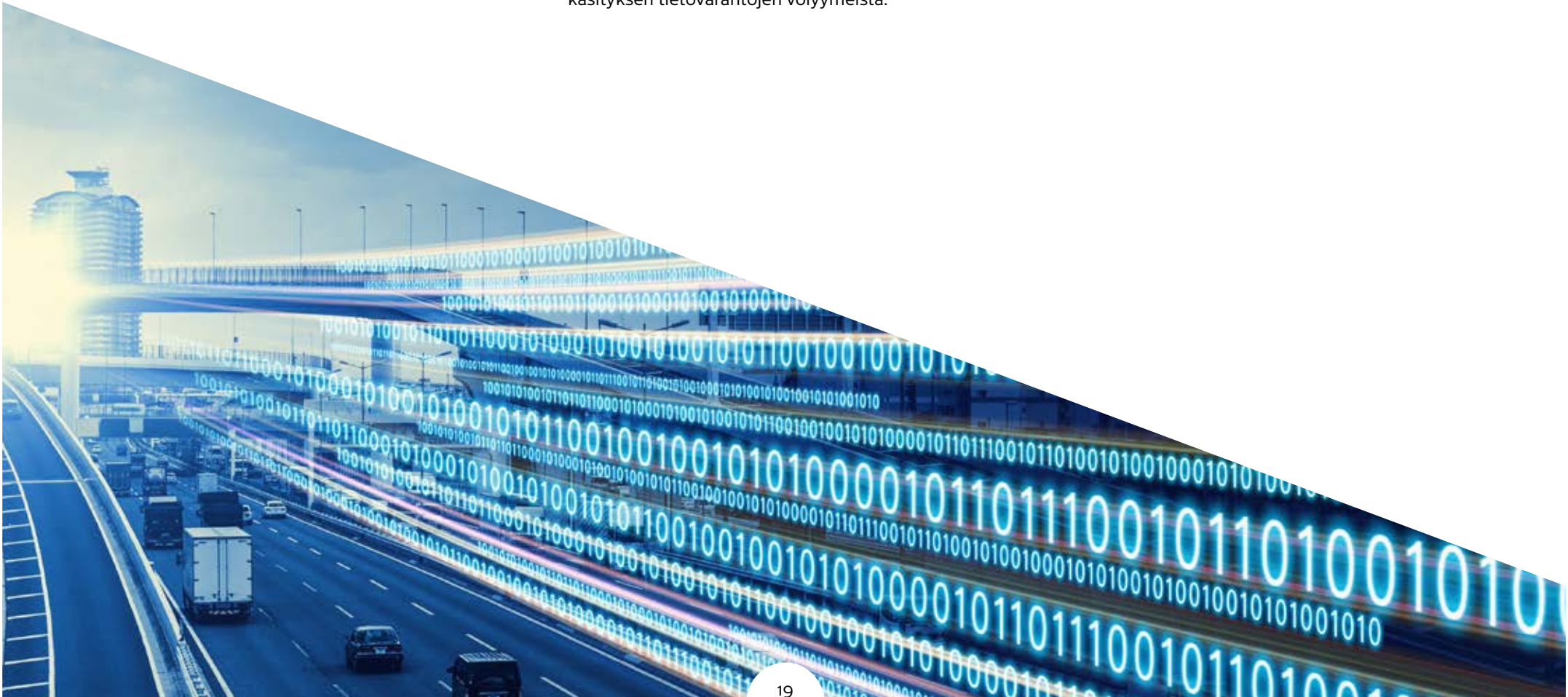
Kehittämisen toimintamalli

6. Tietovirrat ja tietopalvelun tunnusluvut

Liikenne- ja viestintävirasto on palveleva liikenteen ja viestinnän lupa-, rekisteri- ja valvontaviranomainen. Näiden tehtävien hoitaminen edellyttää kattavaa tietopääomaa, joka koostuu laajoista viestinnän, liikenteen ja liikkumisen tietovarannoista.

Seuraavassa on kuvattu tarkemmin viraston keskeisten rekisterien ja tietovarantojen tietovirrat. Viraston tietovirtakuvauksissa on kuvattu ne tahot, joilta tieto- ja säännönmukaisesti saadaan, tietojen säilytys sekä mille tahoille tietoja säännönmukaisesti luovutetaan. Kuvauksien sisältämät keskeiset tunnusluvut antavat käsityksen tietovarantojen volyymeistä.

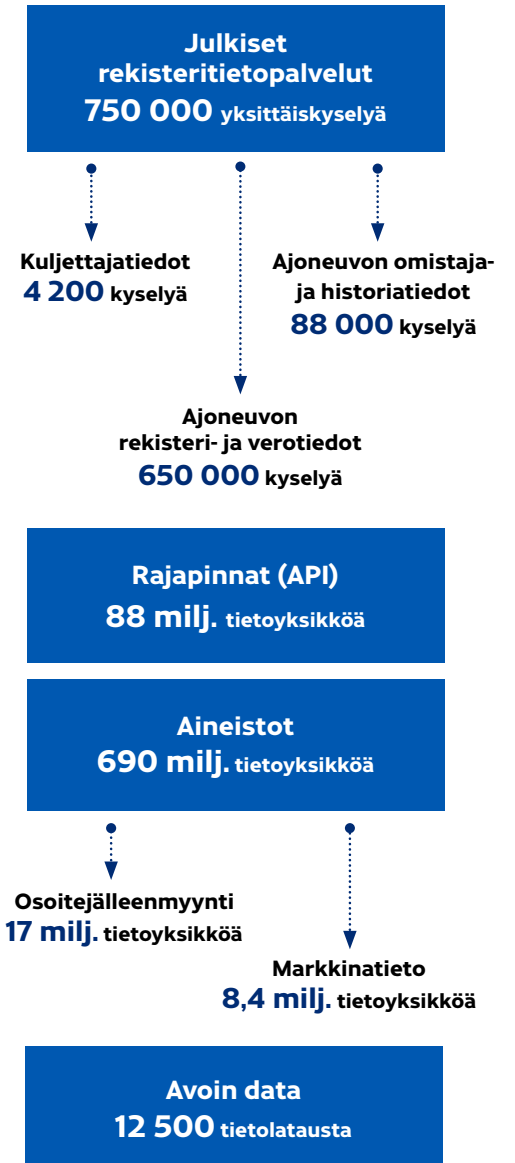
Liikenneasioiden rekisteri – tiedon lähteet ja tietovarannot

Liikenneasioiden rekisteriin tulee tietoa seuraavilta tahoilta:

- Luvan hakijalta ja/tai haltijalta
- Ilmoituksenvaraista toimintaa harjoittavalta liikennevälineen omistajalta, haltijalta ja/tai käyttäjältä
- Liikennevälineen ja sen moottorin valmistajalta ja/tai maahantuoja/edustajalta
- Oppilaitokselta, kouluttajalta ja näytön vastaanottajalta
- Lääkäriltä ja psykologilta sekä sairaanhoito- tai terveydenhuolto-toimintaa harjoittavalta yhteisöltä ja/tai laitokselta
- Lupakirjan ja kortin valmistajalta ja/tai käsittelijältä
- Suomen ja Venäjän välistä rautatie-yhdysliikennettä harjoittavalta rekisteröintitehtäviä suorittavalta katsastustoiminnan harjoittajalta
- Yksittäishyväksyntöjä myöntävältä
- Traficom in sopimus Kumppanilta
- Liikennevakuutuskeskukselta
- Vakuutusyhtiöltä
- Laivaisännältä ja varustamolta
- Toiselta viranomaiselta

Luovutukset liikenneasioiden rekisteristä

Liikenneasioiden rekisteriin tallennettavat tiedot ja niiden säilytysaika

Henkilön tiedot

- Henkilötunnus
- Sukupuoli
- Syntymäaika (jos ei ole henkilötunnusta)
- Kansalaisuus
- Kotikunta
- Nimi
- Nimikirjoitusnäyte
- Osoite tai muu yhteystieto
- Syntymäaika, -kunta ja valtio
- Tieto henkilön kuolemasta
- Valokuva
- Yritys- ja yhteisötunnus
- Äidinkieli ja asiointikieli
- Lakisääteiset maksut
- Verot ja niiden suorittaminen
- Suomalaisessa aluksessa työskentelevien henkilöiden merimiestoimet
- Takavarikot
- Tieliikenteen valvontalaitteiden korttitiedot
- Ulosotot
- Vakuustakavarikot
- Vakuutukset
- Vammaisen pysäköintiluvat
- Myönnettyt luvat tai sen peruuttaminen
- Velkajärjestelyt
- Kiinnitykset
- Ajokiellot ja muut vastaavat seuraamukset
- Rikoksista seuranneet rangaistukset
- Tehdyt rikokset joiden, joiden valvonta-tehtävien johdosta määritellyt seuraamukset

Organisaation tiedot

- Aputoiminimi
- Asiointikieli
- Kotipaikka
- Nimi
- Osoite ja muu yhteystieto
- Tieto muun yhteisön vastuuhenkilöstä
- Tieto vastuuhenkilöiden yksilöinti- ja yhteystiedoista
- Toimitusjohtaja
- Vastuunalainen yhtiömies
- Yhtiön omistussuhteet
- Yritys- ja yhteisötunnus
- Kiinnitystieto
- Konkurssitieto
- Lakisääteinen maksutieto
- Verotieto ja sen suorittamistieto
- Suomalaisessa aluksessa työskentelevien henkilöiden merimiestoimitiedot
- Takavarikkotieto
- Tieliikenteen valvontalaitteiden korttitieto
- Ulosottotieto
- Vakuustakavarikkotieto
- Vakuutustieto
- Velkajärjestelytieto
- Yrityssaneeraustieto

Säilytysaika 10 vuotta

Henkilötiedot:

- Liikennevälineen romuttaminen
- Henkilön kuolema
- Rekisteröidylle asetettu toimintakielto tai muu Liikenne- ja viestintäviraston tai poliisin tekemää hallinnollista toimenpidettä koskeva tieto

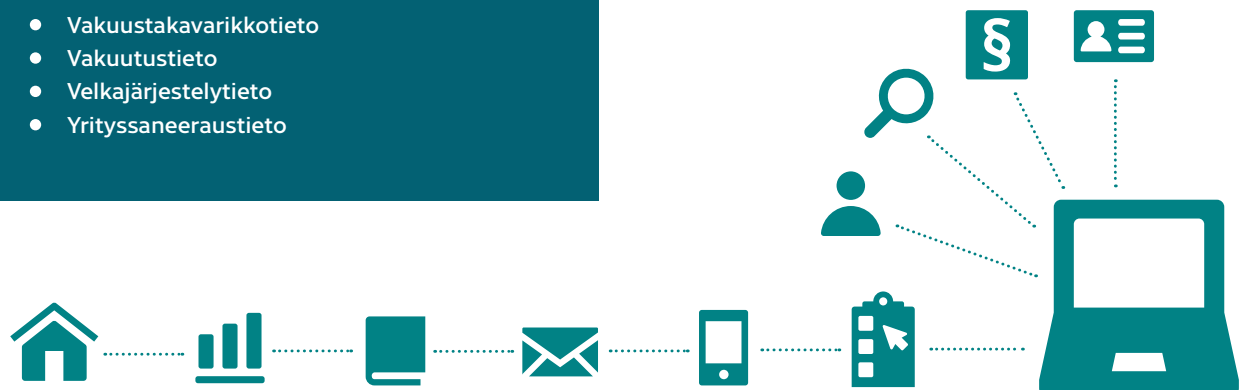
Säilytysaika 5 vuotta

Henkilötiedot:

- Virheelliseksi todettu ja merkitty tieto

Tiedot, jotka poistetaan heti kun ne käyvät tarpeettomiksi

- Rikos- ja riketiedot
- Rekisteröidyn terveydentilaa koskevat tiedot

Liikenneasioiden rekisteriin tallennettavat tiedot ja niiden säilytysaika

Liikennevälinetiedot

- Anastustieto
- Hallintatieto
- Haltijatieto
- Historiatieto
- Hyväksyntätieto
- Katsastustieto
- Kaupallinen tieto
- Kunnossapidosta vastaava taho
- Kunnossapitoa koskeva tieto
- Käyttäjätieto
- Käyttökieltoa koskeva tieto
- Käyttörajoitusta koskeva tieto
- Käyttötarkoitustieto
- Käyttöönottotieto
- Käytöstä poistotieto
- Luokitustieto
- Muu rekisteröintitieto
- Muu teknistä tarkastusta koskeva tieto
- Omistajatieto
- Rakennustieto
- Rekisteritunnus ja muu yksilöinti- ja numerointitieto
- Tekninen tieto
- Tieto kotipaikasta ja käyttöalueesta
- Tieto viranomais-tarkastuksesta
- Väliaikaista käyttöä koskeva tieto

Säilytysaika

Liikennevälinetiedot säilytetään pysyvästi.

Henkilölupatiedot

- Tieto myönnetystä tai peruutetusta luvasta
- Lupaehdot
- Luvan erivapaudet
- Luvan muutokset
- Eväty lupahakemus
- Luvan myöntäjä ja sijaintivaltio
- Luvan, kelpoisuuden, hyväksynnän tai pätevyyden hakeminen ja käsittely
- Koulutukset ja kokemus
- Kokeista ja arvioinneista tarvittava kielitaito
- Terveystila ja tieto lääkärin- ja psykologin tarkastuksista
- Lupien, kelpoisuuksien, hyväksyntöjen ja pätevyyksiä vastaavien korttien, kirjojen ja todistusten myöntäminen, peruuttaminen, katoaminen ja tuhoutuminen
- Muut euroopan unionin lainsäädännön ja kv-sopimuksien mukaan liikenteen viranomaisen rekistereihin kirjattavat tiedot

Säilytysaika 10 vuotta

- Luvan päättymisestä tai kun henkilötieto on tullut käyttötarkoitukseensa nähden tarpeettomaksi
- Raideliikenteen kelpoisuustiedot luvan päättymisen jälkeen

Säilytysaika 70 vuotta

- Merimiesten meripalvelu-, koulutus- ja pätevyystiedot tiedon rekisteröinnistä

Organisaatiolupatiedot

- Hyvämaineisuuden ja luotettavuuden arviointiin liittyvät tiedot
- Ilmoituksen käsittelyä koskevat tiedot
- Ilmoituksenvaraista toimintaa koskevat tiedot
- Tiedot luvan sisällöstä
- Tiedot lupaehdoista
- Tiedot lupatunnuksesta
- Luvan hakemista ja sen käsittelyä koskevat tiedot
- Tiedot luvan muutoksesta
- Tiedot luvan myöntämisen ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan liittyvän rekisterimerkinnän tekemisen edellytyksistä
- Tieto luvan voimassaoloajasta
- Myönnetty lupa tai sen peruuttaminen
- Poikkeamailmoitustiedot
- Riskiyritystieto

Säilytysaika

6 vuotta luvan peruuttamisesta tai päättymisestä.

Tietojen luovuttaminen liikenneasioiden rekisteristä

Yleisesti saatavilla olevat tiedot:

- Voimassa olevat toiminnanharjoittajaluvat
- Luvan yksilöintitunnus
- Luvanhaltijan nimi
- Toiminnanharjoittamiseen liittyvät yhteystiedot
- Ilmoituksenvaraisen toiminnan osalta vastaavat tiedot

Tiedot voidaan luovuttaa siten, että tiedot eivät ole yhdistettävissä luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin.

Jokaisella on oikeus yksittäisluovutuksena saada seuraavat tiedot:

- Yritys- ja yhteisötunnuksen, yrityksen nimen tai lupatunnuksen perusteella
 - Tiedot toiminnanharjoittajaluvan haltijan nimestä ja yhteystiedoista
 - Lupatunnuksesta
 - Luvan voimassaoloajasta
 - Vastuuhenkilön nimestä
- Luonnollisesta henkilöstä toiminnanharjoittajana etu- ja sukunimen, henkilötunnuksen tai muun yksilöivän tunnuksen perusteella tiedot
 - Toiminnanharjoittajan nimestä
 - Työyhteystiedoista
 - Lupatunnuksesta
 - Luvan voimassaoloajasta
- Liikennevälineen yksilöivän tunnisteen perusteella
 - Tiedot liikennevälineestä sekä omistajan ja haltijan, käyttäjän sekä edustajan nimestä sekä osoite- ja muista yhteystiedoista ja katsastustiedoista sekä verotuksesta, kiinnityksestä sekä vakuutuksen ottajasta
 - Etu- ja sukunimen, henkilötunnuksen tai muun yksilöivän tunnuksen perusteella tiedot henkilön oikeudesta kuljettaa liikennevälinettä tai muusta henkilöluvan voimassaolosta ja laajuudesta.

Liikenteeseen liittyviin tarkoituksiin tietoja saa luovuttaa

- Liikennepalveluiden tarjoamiseen ja kehittämiseen
- Mieli- ja markkinatutkimukseen, suoramarkkinointiin sekä muuhun osoite- ja tietopalveluun
- Asiakasrekisterin yhteystietojen ja liikennevälineen tietojen päivittämiseen
- Muihin vastaaviin rekisterinpitäjän hyväksymiin tarkoituksiin.

Luovutettuja tietoja saa käyttää vain siihen käyttö-tarkoitukseen, johon ne on luovutettu. Tietoja saa luovuttaa edelleen tai muuten antaa sivulliselle vain, jos siitä on säädetty laissa, luovutus perustuu Suomea sitovaan kansainvälisen sopimuksen velvoitteeseen tai Euroopan Unionin lainsäädäntöön, tai jos Liikenne- ja viestintävirasto on antanut siihen luvan.

Kehittämisen ja innovaatiotoimintaa varten voidaan luovuttaa yksittäistapauksissa tietoja

- Liikennejärjestelmän ja -palveluiden kehittämiseen ja tarjoamiseen
- Liikennejärjestelmää ja -palveluita koskevan tietoisuuden ja ymmärryksen lisäämiseen
- Liikenneturvallisuuden parantamiseen ja liikenteen ympäristötavoitteiden saavuttamisen edistämiseen.

Salassa pidettäviä tietoja saa luovuttaa ainoastaan henkilön suostumuksella tai sellaisessa muodossa, että niitä ei voida yhdistää yksittäiseen henkilöön. Liikenne- ja viestintäviraston saamia tietoja rikos- tai sakkorekisteristä saa luovuttaa ainoastaan sellaisessa muodossa, että niitä ei voida yhdistää yksittäiseen henkilöön.

Luovutettuja tietoja saa käyttää vain siihen käyttö-tarkoitukseen, johon ne on luovutettu. Tiedot on poistettava heti, kun ne eivät enää ole tarpeen käyttö-tarkoitusta varten. Tietoja ei saa luovuttaa edelleen.

Toiselle viranomaiselle tai muulle laissa säädettyä tehtävää hoitavalle salassapitosääntöjen estämättä voidaan antaa sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä sille laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto ei saa kuitenkaan luovuttaa sellaisia salassa pidettäviä tietoja, jotka se on saanut rikos- tai sakkorekisteristä, ellei muualla laissa ole toisin säädetty.

Liikenne- ja viestintävirasto saa luovuttaa rekisteristä tietoja ulkomaan viranomaisille tai viranomais-tehtäviä varten, jos luovuttaminen perustuu lakiin, Euroopan yhteisön lainsäädäntöön tai Suomea sitovaan kansainvälisen sopimuksen velvoitteeseen. Jos henkilötietoja siirretään ETA-alueen ulkopuolelle, Euroopan unionin yleisen tietosuojasetuksen V luvun edellytysten on täyttyttävä.

Liikenneasioiden rekisteristä tietoja saanut muu viranomainen saa luovuttaa tietoja edelleen samojen edellytysten täytyttyä.

Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto saa luovuttaa valokuvan ja nimikirjoitus- näytteen palveluntarjoajalle, joka tarvitsee sen laissa säädettyä tehtävänsä varten.

Tietojen luovuttamisen rajoittaminen Liikenneasioiden rekisteristä

Luonnollisella henkilöllä on oikeus kieltää henkilötietojensa luovuttaminen

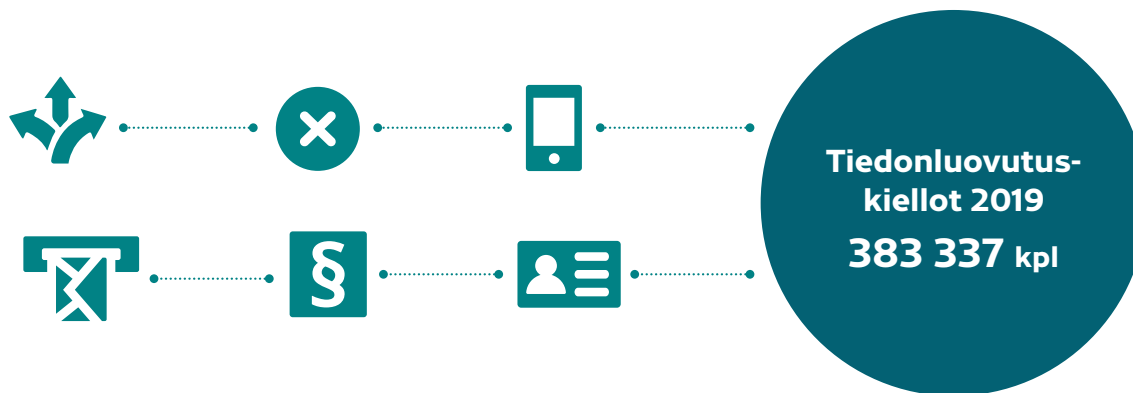
- Yleisesti saatavien tietojen osalta
- Liikenteeseen liittyviin tarkoituksiin
- Kehittämis- ja innovaatio toimintaan
- Yhteystietojensa luovuttamiseen yksittäisluovutuksena

Oikeushenkilöllä on oikeus kieltää tietojensa luovuttaminen

- Kehitys- ja innovaatio toimintaan

Turvakiellon kohteena olevien tietojen käsittelystä säädetään väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 36 ja 37 §:ssä. Siirrettäessä turvakielto liikenneasioiden rekisteriin luovutusrajoitus laajennetaan kattamaan myös luonnollisen henkilön nimi. Luovutuksen saajalle on samalla ilmoitettava turvakiellosta sekä tietojen käyttöä ja suojausta koskevista rajoituksista.

Luovutuskiekkot ja turvakielto eivät estä tiedon luovuttamista viranomaiselle tai lakisääteisen tehtävän suorittamista.

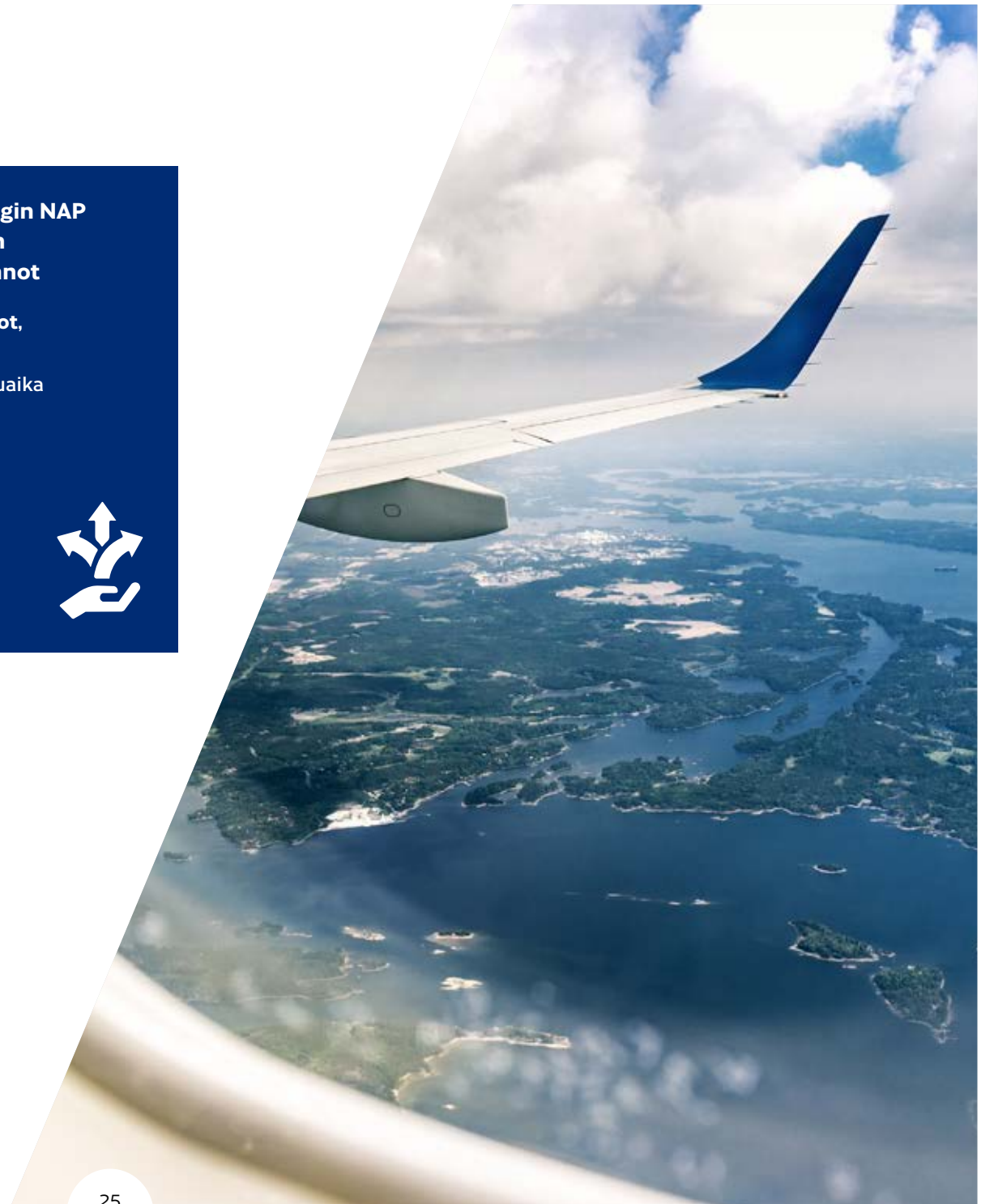
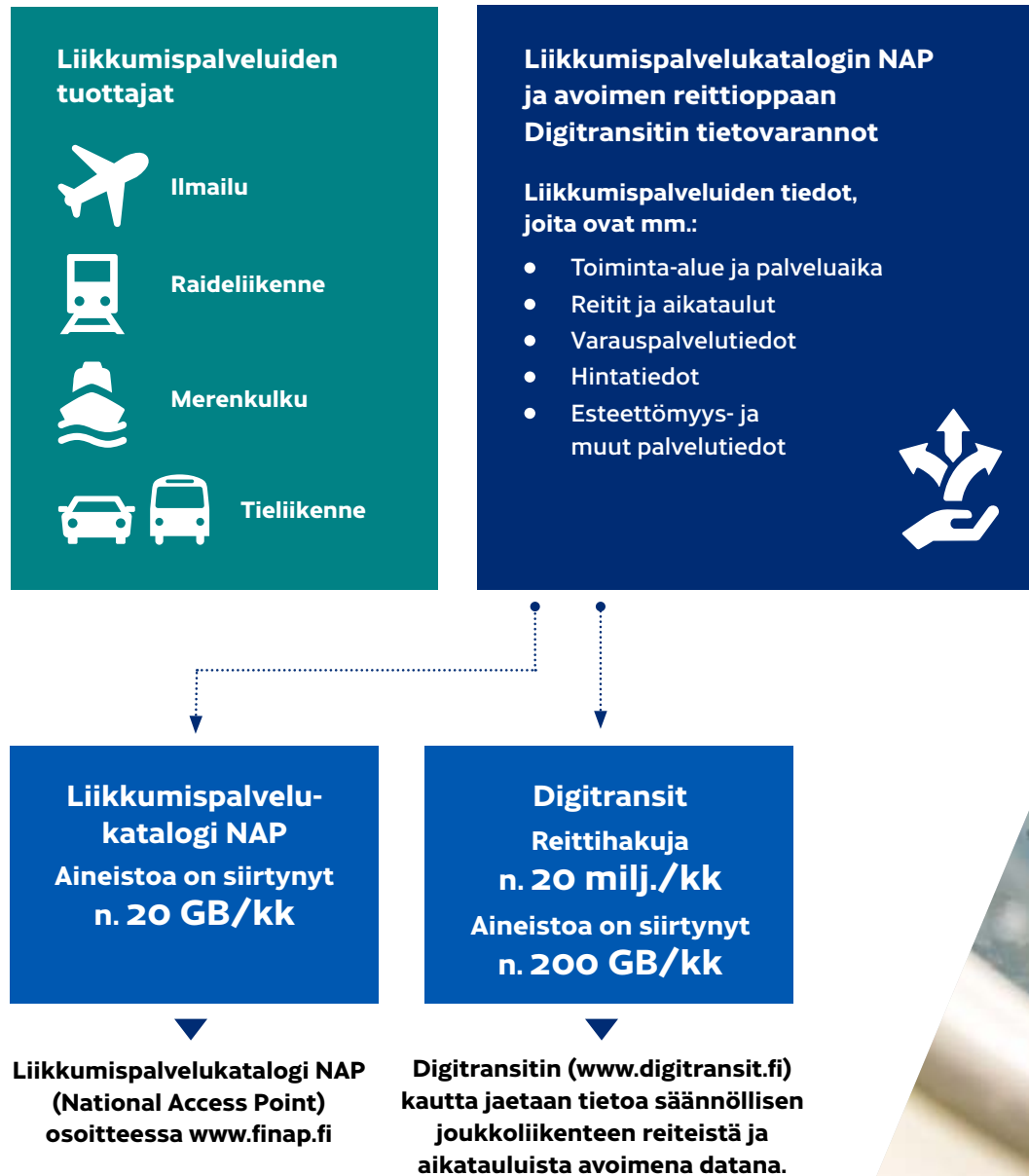
Henkilöitä, joilla on jokin tiedonluovutuskielto	383 337
Suoramarkkinointikieltoja	377 793
Yksittäisluovutuskieltoja	300 556
Liikenteeseen liittyvät tarkoitukset -kielto	288 987
Avoimen rajapinnan kielto	74 865
Kehitys- ja innovaatiokiello	67 475
Turvakiello	9 827

Vuonna 2019 liikenneasioiden rekisterissä noin 383 337 henkilöllä oli voimassa jokin tiedonluovutuskiello.

Taulukossa on eritelty kieltojen henkilömäärät. Yhdellä henkilöllä voi olla voimassa useampi kielto samanaikaisesti. Yritykset ja yhteisöt eivät voi rajoittaa tietojensa luovutusta muuhun kuin kehitys- ja innovaatio toimintaan. Turvakieltoa haetaan maistraatista sen ylläpitämään väestötietojärjestelmään (VTJ).

Käytetyin tiedonluovutuskielto on suoramarkkinointikiello, joka estää henkilötietojen luovuttamisen suoramarkkinointia varten. Tämä estää markkinointipostin esimerkiksi katsastusyrittäjästä tai autoliikkeiltä.

Liikkumispalveluiden data

Viestinnän tietoaaineistot

Viestintäverkkoihin liittyviin tietoaaineistoihin tulee tietoja seuraavilta tahoilta:

- Televerkkoyritykset
- Viestintäpalveluiden tarjoajat
- Radioluvan hakijat
- Traficom

Tiedot talletetaan seuraaviin tietoaaineistoihin:

- Laajakaistaverkkojen saatavuustiedot
- Luvanvaraisten radioverkkojen tiedot
- Julkinen taajuusjakotaulukko
- TV- ja radioasemat Suomessa

Tietojen käyttötarkoituksia ovat:

- Viestintämarkkinoiden ohjaus- ja valvontatehtävät
- MONITORi-palvelu
- Taajuuksien käyttöä koskevat ohjaus- ja valvontatehtävät
- Radiomikrofonisovellus
- Avoimen datan aineisto

Viestinnän henkilölupiin, kelpoisuuksiin ja henkilöille myönnettyihin tunnuksiin tietoja tulee seuraavilta tahoilta:

- Tutkintoihin osallistujat
- Tutkintojen vastaanottajat
- Todistusten hakijat
- Suomen radioamatööriliitto (SRAL)
- Radioluvan hakijat
- Traficom
- Verkkotunnusvälittäjät

Tiedot talletetaan seuraaviin tietoaaineistoihin:

- Merenkulun radioviestinnän pätevyystodistukset
- Radioamatöörien pätevyystodistukset
- Yksityishenkilöille myönnetyt radioluvat
- Radioamatöörien radioluvat
- Radioamatöörien kutsumerkit
- Alusten meriradionumerot
- FI-verkkotunnusten tiedot

Tietojen käyttötarkoituksia ovat:

- Taajuuksien käyttöä koskevat ohjaus- ja valvontatehtävät
- Avoimen datan aineisto
- Rekisterin ylläpitotehtävä

Viestinnän tietoaaineistot

Toiminnanharjoittajiin ja toiminnanharjoittajille myönnettyihin tunnuksiin liittyviä tietoja tulee seuraavilta tahoilta:

- Puhelinnumeroiden, koodien ja tunnusten hakijat
- Radioluvan hakijat
- Toimilupien hakijat
- Traficom
- Teletoimintailmoituksen tehneet
- Ohjelmistotoimintailmoituksen tehneet toimijat
- Tilausohjelmalveluilmoituksen tehneet toimijat
- Maksutelevisiopalveluilmoituksen tehneet toimijat
- Ilmoituksen tehneet toimijat
- Postitoimintailmoituksen tehneet toimijat
- Verkkotunnusvälittäjäksi ilmoittautuneet

Tiedot talletetaan seuraaviin tietoaaineistoihin:

- Televerkkoihin liittyvien puhelinnumeroiden, koodien ja tunnusten haltijat
- Radioluvan haltijat
- Toimiluvan haltijat
- Puhelin- tai laajakaistaliittymän tarjontaan velvolliset yleispalveluyritykset
- Teletoiminnan harjoittajat
- Ohjelmistotoiminnan harjoittajat
- Tilausohjelmalvelun tarjoajat
- Maksutelevisiopalvelun tarjoajat
- Hyväksytyt sähköisten luottamuspalveluiden tarjoajat
- Vahvan sähköisen tunnistautumispalvelun tarjoajat
- Postitoiminnan harjoittajat
- Fi-verkkotunnusvälittäjät

Tietojen käyttötarkoituksia ovat:

- Rekisterin ylläpitotehtävä
- Osittain avoimen datan aineisto
- Taajuuksien käytön ohjaus- ja valvontatehtävät
- Yleispalvelun valvontatehtävät
- Verkkotunnustoittoiminnan ohjaus ja valvontatehtävä

Viestinnän tietoaaineistot

Liikenne- ja viestintätietoja tulee seuraavilta tahoilta:

- Teleyritykset
- Traficom
- Havaintoilmoituksen tehneet tahot tai henkilöt
- Teleoperaattorit ja muut verkko-operaattorit
- Radiohäiriöilmoituksen tekijät
- Viestintäpalveluiden tarjoajat

Tiedot talletetaan seuraaviin tietoaaineistoihin:

- Tietoturvaloukkaushavainnot
- Havainnointi- ja varoitussysteemin tiedot
- Teleyritysten ilmoittamat tietoturvaloukkaushavainnot
- Viestintäverkkojen viat ja häiriöt
- Radiohäiriöt
- Tiedot toimialan kehityksestä

Tietojen käyttötarkoituksia ovat:

- Viestintäverkkojen ja -palveluiden toimivuuden ja turvallisuuden valvonta
- Osittain avoimen datan aineisto
- Neuvonta
- Taajuuksien käytön valvonta ja radiohäiriöiden selvittäminen
- Viestintämarkkinan ohjaus- ja valvontatehtävät
- Tiedon julkaisu
- Avoimen datan aineistot

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

PL 320, 00059 TRAFICOM

p. 029 534 5000

traficom.fi